

Lärorikt
samarbete
med USA
sidan 8

Djupdykning i
kooperationen
i två länder
sidan 16-17

Konsten att
organisera
öppet hus
sidan 18-19

Växjö bra för
gästforskare
sidan 10-11

VOX

FÖR DIG SOM ARBETAR VID VÄXJÖ UNIVERSITET

Gästforskare fann rätt miljö i Växjö

Att forska i språkteknologi, låter det spännande? Det är det också. Tillräckligt spännande för att få Gülşen Cebiroğlu Eryiğit att lämna sin make hemma i Turkiet, för att under ett halvår på Växjö universitet ägna sig på heltid åt att parsa.

TEXT Anders Runesson FOTO Hans-Erik Karlsson

EN MORGON I BÖRJAN av januari klev Gülşen Cebiroğlu Eryiğit på planet i tiomiljonersstaden Istanbul. Samma kväll steg hon av tåget på perrongen i det hundra gånger mindre Växjö och möttes av mörker, kyla och snö. En kulturrock, kan man tycka, men Gülşen trivs i Sverige och besväras inte av snön. Ni har ju en välutvecklad organisation för att ta hand om snön, till skillnad från därhemma, säger hon och skrattar.

Gülşen är doktorand i språkteknologi på Istanbul Technical University. Där tog hon sin mastersexamen efter fem års studier i datorteknik och där har hon även arbetat som forsknings- och lärarassistent.

– Min vistelse i Sverige finansieras av Tübitak, en statlig turkisk forskningsstiftelse, berättar Gülşen. Jag kommer att stanna till juni och hoppas sedan kunna disputera i september eller oktober.

Gülşen tycker att organisationen för utländska studenter och personal har varit mycket bra. Något större umgänge har hon inte hunnit skaffa sig hittills, men hon har köpt ett träningskort på ett gym för att aktivera sig lite.

SPRÅKTEKNOLOGI KAN SÄGAS handla om att förbättra interaktionen mellan människa och dator, men även mellan människor. Kunskap om hur ett språk är uppbyggt kan användas inom många olika områden. Ett framtida mål är att skapa datorer som automatiskt kan översätta mellan olika språk. Sådana program finns, men är än så länge inte speciellt intelligenta.

Andra tillämpningar av språkteknologi är de dialogsystem vi möter när vi exempelvis ringer SJ och tvingas försöka få en dator att förstå var och hur vi vill resa. Kontroll av språket, till exempel av stavning och grammatik i ordbehandlingsprogram som Word, är ett tredje område. Ytterligare en viktig tillämpning är i sökningar av olika slag, där vi ju gärna vill att datorn ska vara intelligent nog att via språkanalytiska hitta de guldkorn vi letar efter via exempelvis Google. Ett spännande forskningsområde, med andra ord.

– Språkteknologi är ett område som ofta ger snabba resultat, många andra forskare är intresserade av vad du kommer fram till och forskningen är även viktig för mänskligheten, sammanfattar Gülşen. Inom språkteknologi har jag dessutom nytta av den forskning jag gjort inom andra områden.

Hur språk är uppbyggda kan skilja sig åt ganska väsentligt. Engelska språket är ganska styrt i sin grammatik, medan svenskan är mer fritt och turkiskan mycket fritt i jämförelse. Gülşens forskning är koncentrerad på så kallad dependency parsing, dependensgrammatisk parsing, att skapa modeller för hur datorn ska analysera språkliga satser.

– I TURKIET ÄR DET vanligt att tjejer studerar datavetenskap, berättar Gülşen. Många professorassistenter och hälften av alla forskningsassistenter är kvinnor. Mycket folk behövs inom området och det är jämlikt – allt du behöver är ju en dator och din hjärna! Under sin forskning i Turkiet upptäckte Gülşen språkteknologigruppen vid Matematis-

ORDLISTAN »

» Parsing, även parsing:

automatisk språklig analys med hjälp av datamaskin särsk. satslösning o.d. [NE]

» Dependensgrammatik:

grammatisk beskrivningsmodell som utgår från beroendeförhållandena mellan satsens element. [...] Dess grundläggande begrepp är relationen mellan styrande och avhängiga ord. Strukturen i en sats är i stort sett ett system av sådana relationer. [NE]

ka och systemtekniska institutionen. Hon fann att de metoder och program som gruppen utvecklat passade bra för hennes forskning inom det turkiska språket och kontaktade professor Joakim Nivre, som leder gruppen.

– I Turkiet är det viktigt att studera utomlands om man vill fortsätta som exempelvis

assistent åt någon professor. Jag blev glad när jag hittade något i Europa!

– Mina förväntningar var att hitta en lämplig plats för min forskning och att arbeta hårt. De har uppfyllts här i Växjö, som är ett lugnt ställe som lämpar sig bra för forskning, avslutar Gülşen och ler. ♦

Gülşen Cebiroglu Eryiğit är doktorand vid Istanbul Technical University. Hennes ämne är språkteknologi. Nu är hon gästforskare vid språkteknologigruppen i Växjö i ett halvår.